

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
GIOVANNI PITRUZZELLA
prezentate la 11 aprilie 2019¹

Cauza C-688/17

Bayer Pharma AG
împotriva
Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt.,
Exeltis Magyarország Gyógyszerkereskedelmi Kft.

[cerere de decizie preliminară formulată de Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria)]

„Trimitere preliminară – Proprietate intelectuală – Brevete – Directiva 2004/48/CE – Noțiunea de «despăgubire corespunzătoare» – Prejudiciu cauzat prin măsurile provizorii solicitate în vederea protecției unui brevet anulat ulterior – Introducere pe piață a unor produse fără a aștepta anularea unui brevet”

1. Cererea de decizie preliminară care face obiectul prezentelor concluzii privește interpretarea articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48/CE².
2. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Bayer Pharma AG (denumită în continuare „Bayer”), pe de o parte, și Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt (denumită în continuare „Richter”) și Exeltis Magyarország Gyógyszerkereskedelmi Kft. (denumită în continuare „Exeltis”), cu privire la prejudiciul suferit de aceste două din urmă societăți ca urmare a adoptării, la cererea Bayer, de către o instanță națională, a unor măsuri provizorii în privința lor, care au fost ulterior anulate.

¹ Limba originală: franceza.

² Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO 2004, L 157, p. 45, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56).

I. Cadrul juridic

A. Acordul TRIPS

3. Articolul 50 alineatul (7) din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „Acordul TRIPS”), care figurează în anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 și aprobat prin Decizia 94/800/CE³ și încheiat în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), prevede:

„În cazurile în care măsurile provizorii sunt abrogate sau încetează datorită oricărei acțiuni sau omisiuni a reclamantului, sau în cazurile în care se constată ulterior că nu a avut loc încălcarea sau amenințarea cu încălcarea a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare sunt competente să ordone reclamantului, la cererea pârâtului, să acorde acestuia din urmă o compensație corespunzătoare pentru repararea oricărei daune cauzate prin aceste măsuri.”

B. Dreptul Uniunii

4. Considerentul (1) al Directivei 2004/48 are următorul cuprins:

„Realizarea pieței interne presupune eliminarea restricțiilor la libera circulație și a denaturărilor concurenței, creând în același timp un mediu favorabil pentru inovație și investiții. În acest context, protecția proprietății intelectuale este un element esențial pentru succesul pieței interne. Protecția proprietății intelectuale este importantă nu numai pentru promovarea inovației și a creației, ci și pentru dezvoltarea ocupării forței de muncă și ameliorarea competitivității.”

5. Considerentul (22) al Directivei 2004/48 are următorul cuprins:

„Este de asemenea indispensabil să se prevadă măsuri provizorii pentru stoparea imediată a infracțiunilor fără a se aștepta o decizie de fond, cu respectarea drepturilor de apărare, asigurând proporționalitatea măsurilor provizorii în funcție de specificul fiecărui caz și prevăzând garanțiile necesare pentru a acoperi costurile și prejudiciile provocate părții pârâte de o cerere nejustificată. Aceste măsuri sunt în special justificate atunci când orice întârziere ar fi de natură să provoace un prejudiciu ireparabil titularului unui drept de proprietate intelectuală.”

6. Articolul 3 din Directiva 2004/48, intitulat „Obligație generală”, dispune:

„(1) Statele membre prevăd măsuri, proceduri și mijloace de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală care intră sub incidența prezentei directive. Aceste măsuri, proceduri și mijloace de reparație trebuie să fie corecte și echitabile, nu trebuie să fie complicate în mod inutil sau costisitoare, ori să presupună termene nerezonabile sau să atragă întârzieri nejustificate.

(2) Măsurile, procedurile și mijloacele de reparație trebuie să fie de asemenea eficiente, proporționale și disuasive și să fie aplicate astfel încât să se evite crearea unor obstacole în calea comerțului legal și să se ofere protecție împotriva folosirii lor abuzive.”

3 Decizia Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competență sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO 1994, L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3).

7. Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, intitulat „Măsuri provizorii și asigurătorii” și redactat în termeni aproape identici cu articolul 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS, are următorul cuprins:

„În cazurile în care măsurile provizorii sunt revocate sau încetează să se mai aplice datorită oricărei acțiuni sau omisiuni a reclamantului ori în cazurile în care se constată ulterior că nu a existat o încălcare sau o amenințare de încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judecătorești sunt autorizate să ordone reclamantului, la cererea pârâtului, să acorde acestuia o despăgubire corespunzătoare ca reparație pentru orice vătămare provocată prin aceste măsuri^[4].”

C. Dreptul maghiar

8. Articolul 156 alineatul (1) din Codul de procedură civilă maghiar (1952. évi III. törvény, Legea III din 1952) prevede:

„Instanța poate dispune, la cerere, prin intermediul unor măsuri provizorii, admiterea unei cereri sau a unei cereri reconvenționale sau a unei cereri de măsuri provizorii, în cazul în care o astfel de măsură este necesară pentru a preveni un prejudiciu iminent sau pentru a menține statu-quo-ul litigiului, precum și pentru a proteja un drept preponderent al reclamantului, iar prejudiciul cauzat prin măsură nu depășește beneficiul așteptat de la măsura menționată. Instanța poate condiționa acordarea de măsuri provizorii de furnizarea unor garanții. Plauzibilitatea faptelor pe care se întemeiază cererea trebuie demonstrată.”

9. Articolul 104 alineatele (13) și (14) din *találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény* (Legea XXXIII din 1995 privind protecția brevetelor, denumită în continuare „LPB”) prevede următoarele:

„(13) Instanța poate condiționa examinarea preliminară și – sub rezerva dispozițiilor de la alineatul (5) litera c) și de la alineatul (6) – acordarea de măsuri provizorii de furnizarea unor garanții.

(14) Dacă, în cazurile prevăzute la alineatul (5) litera c) și la alineatele (6) și (13), executarea cererii unei părți având dreptul la plata unei garanții nu a fost efectuată în termen de trei luni de la data la care decizia sau hotărârea prin care încetează efectele unei ordonanțe de examinare preliminară sau măsurile provizorii (decizie de închidere definitivă a procedurii) au rămas definitive, depunătorul poate solicita instanței restituirea garanției.”

10. Articolul 4 alineatul (4) din Codul civil maghiar (1959. évi IV. törvény, Legea IV din 1959) prevede:

„În cazul în care prezenta lege nu impune cerințe mai stricte, în cadrul raporturilor de drept civil trebuie să se acționeze astfel cum este de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă. Nimeni nu poate invoca în favoarea sa comportamentul care îi este imputabil. Oricine nu acționează astfel cum este de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă nu poate invoca comportamentul celeilalte părți.”

4 În trimiterea sa preliminară, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria) observă că traducerea maghiară corectă a expresiei „despăgubire corespunzătoare”, cuprinsă la articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, ar trebui să fie „megfelelő kártalanítás”, în timp ce expresia „megfelelő kártérítés” este cea care figurează în versiunea maghiară oficială a acestei directive. Instanța de trimitere indică în această privință că, în limbajul juridic maghiar, este utilizat termenul „kártalanítás” atunci când este vorba despre repararea unui prejudiciu cauzat de un comportament licit și termenul „kártérítés” în cazul în care prejudiciul este cauzat de un comportament ilicit. Richter și Exeltis menționează, în observațiile lor scrise depuse la Curte, o cerere depusă la Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene de către Ministerul Justiției maghiar în vederea modificării versiunii în limba maghiară a articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48.

11. Articolul 339 alineatul (1) din Codul civil maghiar are următorul cuprins:

„Oricine cauzează în mod nelegal un prejudiciu altuia este ținut să îl repare. Este scutit de această obligație cel care demonstrează că a acționat astfel cum este de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă.”

12. Articolul 340 alineatul (1) din Codul civil maghiar prevede următoarele:

„Victima este obligată să acționeze astfel cum este de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă în vederea evitării sau a reducerii prejudiciului. Nu se impune despăgubirea unei părți pentru prejudiciul rezultat ca urmare a nerespectării acestei obligații de către victimă.”

II. Procedura principală și întrebările preliminare

13. La 8 august 2000, Bayer a depus la Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal (Oficiul Național pentru Proprietate Intelectuală, Ungaria, denumit în continuare „Oficiul”) o cerere de brevet referitoare la un produs farmaceutic care conținea un principiu activ contraceptiv. Oficiul a publicat cererea de brevet la 28 octombrie 2002. Conform articolului 18 alineatele (1) și (2) din LPB, protecția conferită de brevet începe, cu titlu provizoriu, odată cu publicarea cererii, iar efectele sale se produc de la data cererii. Oficiul a eliberat brevetul nr. 227.207 pentru invenția în discuție (denumit în continuare „brevetul”) la 4 octombrie 2010.

14. Richter, în lunile noiembrie 2009 și august 2010, și Exeltis, în luna octombrie 2010, au început să comercializeze în Ungaria produse care, potrivit Bayer, încălcau brevetul acesteia (denumite în continuare „produsele”).

15. La 8 noiembrie 2010, Richter a depus la Oficiu o cerere de constatare a inexistenței contrafacerii pentru ca aceasta să declare că produsele sale nu încălcau brevetul reclamantei. La 8 decembrie 2010, Richter și Exeltis au depus de asemenea o cerere de anulare a brevetului.

16. La 9 noiembrie 2010, Bayer a solicitat instanței de trimitere adoptarea unor măsuri provizorii prin care să interzică Richter și Exeltis introducerea pe piață a produselor. Această cerere a fost respinsă, caracterul plauzibil al contrafacerii nefiind demonstrat. La 11 august 2011, Bayer a inițiat de asemenea la instanța de trimitere proceduri referitoare la contrafacere împotriva Richter și Exeltis. Aceste proceduri au fost suspendate până la pronunțarea unei hotărâri definitive în cadrul procedurii de anulare a brevetului.

17. În urma unor noi cereri formulate de Bayer, prin ordonanțele executorii din 11 iulie 2011, intrate în vigoare la 8 august 2011, instanța de trimitere, prin intermediul unor măsuri provizorii, a interzis Richter și Exeltis introducerea pe piață a produselor lor și a impus, alături de măsurile provizorii, obligația de a constitui garanții. Societățile care au făcut obiectul acestor măsuri și-ar fi îndeplinit obligațiile în mod voluntar și ar fi retras produsele de pe piață.

18. În cadrul acțiunilor formulate de Richter și Exeltis, Fővárosi Ítéltábla (Curtea Regională de Apel din Budapesta-Capitală, Ungaria) a anulat, prin ordonanțele din 29 septembrie 2011 și din 4 octombrie 2011, ordonanțele din 11 iulie 2011 pentru vicii de procedură și a trimis cauza la instanța de trimitere pentru o nouă examinare. Aceasta, prin ordonanțele din 23 ianuarie 2012 și din 30 ianuarie 2012, adoptate în cadrul noii proceduri, a respins cererile de măsuri provizorii formulate de Bayer, considerând că, ținând seama în special de stadiul avansat al procedurii de anulare și de retragerea unui brevet european echivalent, adoptarea măsurilor menționate nu mai putea fi considerată proporțională din perspectiva interesului public. Aceste ordonanțe au fost confirmate de Fővárosi Ítéltábla (Curtea Regională de Apel din Budapesta-Capitală).

19. Prin urmare, măsurile provizorii au fost în vigoare, în ceea ce privește Richter, de la 8 august 2011 până la 4 octombrie 2011 și, în ceea ce privește Exeltis, de la 8 august 2011 până la 29 septembrie 2011.

20. Prin decizia din 13 septembrie 2012, Oficiul a anulat brevetul în totalitate. După ce a anulat această decizie și a reformat o decizie anterioară a Oficiului de anulare parțială a brevetului, instanța de trimitere a anulat, la rândul său, brevetul în totalitate, prin ordonanța din 9 septembrie 2014. Această ordonanță a fost confirmată de Fővárosi Ítéltábla (Curtea Regională de Apel din Budapesta-Capitală) prin ordonanța din 20 septembrie 2016.

21. Prin cererea reconvențională formulată la 22 februarie 2012 și, respectiv, prin cererea introductivă din 6 iulie 2017 (care au fost conexe în cadrul procedurii principale), Richter și Exeltis au solicitat, ambele, obligarea Bayer la repararea prejudiciului cauzat prin măsurile provizorii. Acestea solicită rambursarea pierderii cifrei de afaceri suferite ca urmare a măsurilor provizorii, precum și a cheltuielilor de promovare efectuate în vederea introducerii produselor pe piață, repararea prejudiciului moral, precum și dobânzile aferente acestor sume. Aceste cereri se întemeiază, având în vedere inexistența în dreptul maghiar a unor norme materiale care să se refere în mod explicit la situațiile avute în vedere la articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, pe un ansamblu de norme procedurale, și anume articolul 156 alineatul (1) din Codul de procedură civilă maghiar și articolul 104 alineatele (13) și (14) din LPB.

22. Bayer solicită respingerea cererilor menționate. Aceasta arată că Richter și Exeltis au cauzat ele însele prejudiciul pe care l-au suferit și că, prin urmare, nu au dreptul, în conformitate cu normele maghiare privind răspunderea civilă, la repararea acestui prejudiciu. Astfel, acestea ar fi introdus în mod intenționat și nelegal pe piață produse contrafăcute cu mult înainte de anularea acestui brevet. În calitate de fabricanți de produse farmaceutice generice, acestea cunoșteau faptul că reclamanta deținea un brevet și, prin urmare, ele ar fi trebuit, pentru a evita producerea prejudiciului, să atace în prealabil brevetul și să aștepte, înainte de a iniția introducerea pe piață a produselor, cel puțin ca instanța de prim grad de jurisdicție să se pronunțe în cadrul procedurii de anulare. Bayer apreciază că această poziție este conformă cu jurisprudența maghiară și invocă în această privință o hotărâre a instanței de trimitere în care aceasta a considerat că partea care solicitase despăgubiri era de asemenea răspunzătoare pentru producerea prejudiciului și a obligat partea care solicitase măsurile provizorii numai la rambursarea prejudiciului produs în perioada dintre publicarea deciziei în primă instanță de anulare a brevetului și anularea măsurilor menționate.

23. Instanța de trimitere ridică, în primul rând, problema dacă articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 se limitează la a garanta pârâtului un drept de despăgubire sau dacă definește de asemenea conținutul acestui drept, înlăturând aplicarea normelor generale de drept civil al statelor membre în materia răspunderii și a reparării prejudiciilor. În al doilea rând, aceasta ridică problema dacă articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 se opune ca instanța națională, în aplicarea unei dispoziții de drept civil al unui stat membru, să examineze care a fost rolul pârâtului în producerea prejudiciului și, în special, dacă acesta a acționat „astfel cum este de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă”.

24. În acest context, prin decizia din 9 noiembrie 2017, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală) a suspendat procedura aflată pe rolul său și a adresat următoarele întrebări preliminare:

„1) Expresia «să acorde [...] o despăgubire corespunzătoare», care figurează la articolul 9 alineatul (7) din Directiva [2004/48], trebuie interpretată în sensul că statele membre trebuie să stabilească normele de drept material privind răspunderea părților, precum și quantumul și modalitatea de acordare a despăgubirii, în virtutea cărora instanțele din statele membre pot dispune ca reclamantul să despăgubească pârâtul pentru prejudiciile cauzate prin intermediul unor măsuri pe

care instanța le-a revocat ulterior sau care nu au mai fost aplicabile ulterior ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni din partea reclamantului sau în cazul în care instanța a constatat ulterior că nu a existat o încălcare sau pericolul încălcării unui drept de proprietate intelectuală?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare preliminară, articolul 9 alineatul (7) din [D]irectiva [2004/48] se opune reglementării unui stat membru în temeiul căreia despăgubirea prevăzută în cadrul acestei dispoziții a directivei trebuie să facă obiectul normelor generale ale statului membru în materie de răspundere civilă și de despăgubire, potrivit cărora instanța nu poate obliga reclamantul să repare prejudiciile cauzate printr-o măsură provizorie care ulterior s-a dovedit a fi neîntemeiată ca urmare a nulității brevetului și care s-au produs întrucât pârâtul nu a acționat astfel cum era de așteptat din partea sa în situația respectivă sau pentru a căror producere pârâtul este răspunzător din același motiv, cu condiția ca reclamantul, la solicitarea măsurii provizorii, să fi acționat după cum era de așteptat într-o asemenea situație?”

III. Procedura în fața Curții

25. Bayer, Richter, Exeltis, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise la Curte, în conformitate cu articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Aceste persoane interesate au fost ascultate în ședința care a avut loc la 9 ianuarie 2019.

IV. Analiză

A. Cu privire la prima întrebare preliminară

26. Prin intermediul primei sale întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită Curții în esență să stabilească dacă articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 trebuie interpretat în sensul că garantează pârâtului numai dreptul de despăgubire, fără a stabili în mod exhaustiv conținutul acestuia, ci lăsând statelor membre sarcina de a defini condițiile și modalitățile de exercitare a acestui drept, precum și întinderea despăgubirii.

27. Aceasta arată că părțile din procedura principală nu sunt de acord cu privire la acest aspect. Potrivit Richter și Exeltis, articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 ar cuprinde o normă de despăgubire obiectivă, iar termenii „despăgubire corespunzătoare” ar implica o răspundere pentru întreaga valoare a prejudiciului suferit și a costurilor suportate, fără a se pune problema examinării elementelor care ar putea reieși din aplicarea normelor naționale în materia răspunderii civile. În schimb, Bayer interpretează termenii „despăgubire corespunzătoare” ca fiind exprimarea unei abstracțiuni care creează în favoarea statelor membre un cadru larg în care cererea de despăgubire a pârâtului poate fi soluționată ținând seama de toate împrejurările speței.

28. Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 urmărește să pună în aplicare la nivelul Uniunii Europene articolul 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS, care este obligatoriu pentru toate statele membre, precum și pentru Uniune, în ceea ce privește chestiunile care intră sub incidența sa. Potrivit unei jurisprudențe constante, textele de drept al Uniunii trebuie interpretate, în măsura posibilului, în lumina dreptului internațional, în special atunci când aceste texte vizează chiar punerea în aplicare a unui acord internațional încheiat de Uniune⁵. Astfel cum a afirmat în mod expres Curtea în Hotărârea din 25 ianuarie 2017, *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa* (C-367/15, EU:C:2017:36,

⁵ A se vedea cel mai recent Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Syed* (C-572/17, EU:C:2018:1033, punctul 20).

punctul 24), în conformitate cu considerentele (5) și (6), precum și cu articolul 2 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/48, în vederea interpretării dispozițiilor acesteia, trebuie luate în considerare obligațiile care rezultă, pentru statele membre, din convențiile internaționale, printre care Acordul TRIPS, care ar putea să se aplice în litigiul principal.

29. Noțiunea „despăgubire corespunzătoare”, cuprinsă la articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, trebuie să fie interpretată, în consecință, în conformitate cu articolul 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS. Competența Curții de a interpreta cu titlu preliminar acest articol și, în general, Acordul TRIPS a fost afirmată, pentru prima dată, în Hotărârea din 14 decembrie 2000, Dior și alții (C-300/98 și C-392/98, EU:C:2000:688, punctele 32-40), și a fost, de atunci, confirmată printr-o jurisprudență constantă⁶.

30. Articolul 50 din Acordul TRIPS figurează printre dispozițiile referitoare la „[m]ijloace de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală”, cuprinse în partea III din acest acord.

31. Potrivit articolului 41 alineatul (1) din Acordul TRIPS, aceste dispoziții urmăresc două obiective fundamentale: pe de o parte, punerea la dispoziția deținătorilor de drepturi de proprietate intelectuală a unor proceduri eficiente pentru a asigura respectarea drepturilor menționate și, pe de altă parte, asigurarea aplicării acestor proceduri într-un mod care să evite crearea de obstacole în calea comerțului legitim și să ofere protecție împotriva folosirii lor abuzive. Căutarea unui echilibru între aceste două obiective constituie una dintre principalele preocupări ale autorilor Acordului TRIPS – astfel cum subliniază primul paragraf din preambulul acestui acord⁷ – de care trebuie să se țină seama în interpretarea dispozițiilor acestuia, în special a celor consacrate „aplicării”⁸.

32. Astfel cum a afirmat Curtea în Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, punctele 68 și 69), din prevederile coroborate ale articolului 41 alineatele (1) și (2) din Acordul TRIPS rezultă că statele părți la acest acord se asigură că legislația lor conține „proceduri cu caracteristici precise” destinate a asigura protecția drepturilor de proprietate intelectuală, ceea ce presupune că acestea au obligația de a legifera „introducând în dreptul lor intern măsuri referitoare la respectarea drepturilor de proprietate intelectuală care să fie conforme cu elementele precizate în dispozițiile menționate”.

33. Dispozițiile părții III din Acordul TRIPS nu urmăresc totuși să armonizeze normele privind „aplicarea” drepturilor de proprietate intelectuală, având în vedere diferențele existente în acest domeniu între legislațiile naționale, ci se limitează la a stabili standarde generale care trebuie transpuse de statele părți la acord în sistemele lor juridice naționale, în conformitate cu articolul 1 din acesta⁹.

6 Curtea a precizat că „prevederile Acordului TRIPS fac parte din ordinea juridică a Uniunii, iar în cadrul acestei ordini juridice Curtea este competentă să se pronunțe cu titlu preliminar asupra interpretării acestui acord”; a se vedea între altele Hotărârea din 11 septembrie 2007, Merck Genéricos – Produtos Farmacêuticos (C-431/05, EU:C:2007:496, punctul 31), și Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, punctul 67).

7 Primul paragraf din preambulul Acordului TRIPS are următorul cuprins: „Dorind să reducă distorsionările și obstacolele în calea comerțului internațional și ținând cont de necesitatea promovării unei protecții eficiente și suficiente a drepturilor de proprietate intelectuală și de a veghea ca măsurile și procedurile vizând asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală să nu devină prin ele inesele bariere în calea comerțului legitim.”

8 A se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Jacobs prezentate în cauza Schieving-Nijstad și alții (C-89/99, EU:C:2001:98, punctele 11-16).

9 A se vedea în acest sens UNCTAD-ICTSD, *Resource Book on TRIPS and Development*, Cambridge, 2005, p. 575, D., Gervais, *The TRIPS Agreement, Drafting History and Analysis*, Londra, 2012, p. 564, T., Dreier, „TRIPs and the Enforcement of Intellectual Property Rights”, în *IIC Studies*, „From GATT to TRIPS”, *The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*, Munchen, 1996, p. 248, în special p. 276, X., Seuba, „Le context et les obligations générales concernant les moyens de faire respecter les droits de propriété intellectuelle”, în *Le droit international de la propriété intellectuelle lié au commerce: l'accord sur les ADPIC, bilan et perspectives*, 2017, în special p. 325 și 331. A se vedea de asemenea al doilea paragraf litera (c) din preambulul Acordului TRIPS, potrivit căruia elaborarea unor mijloace eficiente și adecvate pentru respectarea drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț trebuie să țină cont de diferențele dintre sistemele juridice naționale.

34. Alineatul (1) a treia teză al acestui articol precizează că statele părți la Acordul TRIPS sunt libere să stabilească „metoda adecvată pentru aplicarea prevederilor prezentului acord în cadrul propriilor sisteme și practici juridice”. Această precizare implică, pe de o parte, că Acordul TRIPS nu consacră nicio normă expresă privind „efectul direct” al dispozițiilor sale și, pe de altă parte, că acesta recunoaște, în mod general, statelor părți o anumită flexibilitate în transpunerea acestora în sistemele juridice naționale¹⁰, care permite, cu respectarea standardelor de protecție instituite de acord, adaptarea acestei transpuneri la legislația și la practicile fiecărei ordini juridice.

35. Asemenea mai multor dispoziții ale părții III din Acordul TRIPS, articolul 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS nu definește o obligație în cele mai mici detalii, ci indică mai degrabă un obiectiv care trebuie atins, lăsând statelor părți la acord o largă putere de apreciere în cadrul punerii în aplicare în dreptul național¹¹. Astfel, acestea sunt obligate să „autorizeze” autoritățile judiciare să ordone reclamantului să acorde o despăgubire pârâtului care solicită aceasta, însă o asemenea autorizare nu trebuie să implice în mod necesar o obligație a acestor autorități de a admite, în orice împrejurare și în mod automat, această cerere¹². Tot astfel, deși revine statelor părți la Acordul TRIPS sarcina de a institui proceduri de despăgubire a pârâtului în situațiile enumerate la articolul 50 alineatul (7) din acest acord, nimic nu le interzice să utilizeze cadrul normativ existent, atât în ceea ce privește definirea normelor materiale care reglementează răspunderea reclamantului, cât și în ceea ce privește normele de procedură prin intermediul cărora poate fi exercitat dreptul de despăgubire.

36. Terminologia utilizată în textul articolului 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS atestă, pe de altă parte, preferința autorilor Acordului TRIPS pentru o abordare cazuistică. Astfel, în expresia „despăgubire corespunzătoare”, alegerea adjectivului „corespunzător”, care în limbajul obișnuit înseamnă „adaptat la”, „propriu”, „proporțional cu”, favorizează o analiză de la caz la caz. Caracterul „corespunzător” al despăgubirii trebuie, prin urmare, să fie apreciat de autoritățile judiciare „autorizate” să ordone o astfel de despăgubire luând în considerare toate împrejurările pertinente ale speței¹³. În cadrul acestei aprecieri, ele vor trebui să țină seama de asemenea de obiectivul urmărit de dispozițiile părții din Acordul TRIPS consacrate „aplicării”, care, conform articolului 41 alineatul (1) din acest acord, este acela de a asigura protecția intereselor titularilor acestor drepturi, evitând crearea unor obstacole în calea comerțului legitim, precum și abuzul de procedurile predispușe pentru o asemenea „aplicare”.

37. Considerațiile care precedă au permis delimitarea conținutului obligației care revine statelor părți la Acordul TRIPS în conformitate cu articolul 50 alineatul (7) din acest acord. Trebuie să ne îndreptăm, în acest stadiu, către articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48.

38. Astfel cum a precizat Curtea în Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 74), căile legale destinate să asigure protecția drepturilor de proprietate intelectuală sunt completate de acțiuni în reparație strâns legate de acestea. Astfel, în timp ce articolul 9 alineatul (1) din această directivă prevede măsuri provizorii destinate în special prevenirii oricărei încălcări iminente a unui drept de proprietate intelectuală, alineatul (7) al aceluiași articol prevede, la rândul său, măsuri care permit pârâtei să solicite o despăgubire în cazul în care se constată ulterior că nu a existat o asemenea încălcare sau amenințare de încălcare. Aceste măsuri de despăgubire constituie, după cum reiese din considerentul (22) al directivei menționate, garanții pe care legiuitorul Uniunii le-a considerat necesare în schimbul măsurilor provizorii rapide și eficiente a căror existență a prevăzut-o. O procedură precum cea în discuție în litigiul principal, care are ca obiect repararea prejudiciului cauzat printr-o măsură provizorie dispusă de autoritățile judiciare ale

¹⁰ UNCTAD-ICTSD, *op. cit.*, p. 17 și 21. A se vedea de asemenea D. Gervais, *op. cit.*, p. 175.

¹¹ UNCTAD-ICTSD, *op. cit.*, p. 576.

¹² A se vedea D. Gervais, *op. cit.*, p. 573 și 609, care subliniază că numai un refuz sistematic al autorităților judiciare de a-și utiliza competența ar putea implica o încălcare a articolului 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS.

¹³ În acest sens, a se vedea D. Gervais, *op. cit.*, p. 579, care subliniază că adjectivul „adecvat”, care figura în prima versiune a articolului 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS, a fost înlocuit, în cursul lucrărilor pregătitoare, cu adjectivul „corespunzător”, utilizat mai frecvent în dreptul proprietății intelectuale.

unui stat membru pentru a preveni încălcarea exclusivității conferite de un brevet care a fost ulterior anulat de aceleași autorități judiciare, constituie corolarul acțiunii introduse de titularul brevetului menționat pentru a obține pronunțarea unei măsuri cu efect imediat în vederea protecției drepturilor sale și intră, așadar, în domeniul de aplicare al Directivei 2004/48, în special al articolului 9 alineatul (7) din această directivă¹⁴.

39. Această dispoziție impune statelor membre să prevadă un mecanism care să permită pârâtului să solicite pe cale judiciară și să obțină o despăgubire corespunzătoare pentru orice prejudiciu suferit din cauza unor măsuri provizorii în cazurile avute în vedere de aceasta.

40. În schimb, nici modul de redactare, nici geneza sa nu permit să se considere că aceasta impune de asemenea statelor membre să opteze pentru un regim de răspundere specific. Nimic din această dispoziție nu indică faptul că aceasta urmărește o apropiere completă a dispozițiilor naționale referitoare la răspunderea reclamantului pentru prejudiciile cauzate ca urmare a executării unor măsuri provizorii.

41. Astfel cum am subliniat deja mai sus, modul de redactare a articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 reia aproape cuvânt cu cuvânt textul articolului 50 alineatul (7) din Acordul TRIPS. Această opțiune a legiuitorului Uniunii constituie deja, în opinia noastră, un indiciu clar al voinței acestuia din urmă, pe de o parte, de a nu extinde armonizarea normelor referitoare la dreptul de despăgubire al pârâtului dincolo de ceea ce prevede acest acord și, pe de altă parte, de a lăsa acestor state o marjă largă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare concretă a regimului de răspundere a reclamantului¹⁵.

42. Pe un plan mai general, prin adoptarea Directivei 2004/48, care urmărește tocmai, astfel cum rezultă din articolul 1 din aceasta, să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală prin instituirea, în acest scop, a diferite măsuri, proceduri și mijloace de reparație în statele membre, Uniunea a îndeplinit obligația impusă prin Acordul TRIPS de a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală¹⁶. Deși această directivă urmărește, astfel cum precizează considerentul (10) al acesteia, apropierea legislațiilor naționale pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen al acestor drepturi, ea nu realizează totuși o armonizare totală în materie, scopul său nefiind să reglementeze toate aspectele legate de drepturile de proprietate intelectuală, ci doar pe cele care sunt inerente, pe de o parte, respectării acestor drepturi și, pe de altă parte, încălcărilor acestora din urmă, „impunând existența unor căi de atac legale eficace, destinate să prevină, să pună capăt sau să remedieze orice încălcare a unui drept de proprietate intelectuală existent”¹⁷. Aceasta consacră, pe de altă parte, un standard minim privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și nu împiedică statele membre să prevadă măsuri de protecție mai stricte¹⁸.

43. Este adevărat, desigur, că articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare ale noțiunilor pe care le conține și că, prin urmare, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, acestea trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză¹⁹.

14 A se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 74).

15 Menționăm în această privință că, în cursul lucrărilor pregătitoare ale Directivei 2004/48, textul articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 inițial propus de Comisie a fost modificat, iar expresia „autoritățile judecătorești trebuie să fie autorizate” a fost nuanțată și înlocuită cu expresia „autoritățile judecătorești sunt autorizate” (sublinierea noastră).

16 A se vedea Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, punctul 72).

17 A se vedea Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, punctul 75).

18 A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2016, Hansson (C-481/14, EU:C:2016:419, punctele 36 și 40), și Hotărârea din 25 ianuarie 2017, Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa (C-367/15, EU:C:2017:36, punctul 23).

19 A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 30 aprilie 2014, Kásler și Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282, punctul 37, precum și jurisprudența citată).

44. Totuși, această constatare nu permite să fie conferit acestor noțiuni – precum și dispoziției menționate în întregime – un domeniu de aplicare mai extins decât cel care reiese din modul lor de redactare și din voința legiuitorului Uniunii.

45. În special, noțiunea „despăgubire corespunzătoare” nu poate fi interpretată în sensul că desemnează un regim specific de răspundere a reclamantului, în timp ce, astfel cum am precizat mai sus²⁰, această expresie și în special utilizarea adjectivului „corespunzător” se limitează, astfel, la a prescrie o apreciere a adecvării despăgubirii datorate pârâtului în raport cu prejudiciile efectiv suferite și cu împrejurările speței, în conformitate cu principiile enunțate în considerentul (17) al Directivei 2004/48, potrivit căruia „[m]ăsurile, procedurile și mijloacele de reparație prevăzute prin prezenta directivă ar trebui să fie stabilite în fiecare caz astfel încât să țină seama în mod corespunzător de caracteristicile specifice ale acestui caz, în special de caracteristicile specifice fiecărui drept de proprietate intelectuală”.

46. În consecință, revine, în opinia noastră, fiecărui stat membru obligația de a stabili normele materiale care reglementează dreptul de despăgubire al pârâtului pentru prejudiciile suferite ca urmare a adoptării unor măsuri provizorii în situațiile avute în vedere la articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, cu condiția totuși ca aceste norme să permită atingerea obiectivului urmărit de această dispoziție, și anume instituirea, în fiecare ordine juridică națională, a unui regim și a unor căi de atac efective care să permită pârâtului să obțină o reparație corespunzătoare a oricărui prejudiciu suferit. Cu alte cuvinte, o astfel de integrare de către dreptul național trebuie să reflecte spiritul și litera dispoziției menționate, care vizează stabilirea unei despăgubiri corespunzătoare în fiecare caz, în urma unei aprecieri adecvate și echitabile în cadrul dreptului național al răspunderii.

47. În plus, întrucât obiectivul fundamental al Directivei 2004/48 este de a determina statele membre să prevadă mijloace eficiente în măsură să impună respectarea drepturilor de proprietate intelectuală²¹, aceste state trebuie de asemenea să asigure că regimul pe care îl instituie pentru a pune în aplicare articolul 9 alineatul (7) din această directivă nu descurajează titularii de drepturi de proprietate intelectuală să solicite adoptarea măsurilor prevăzute la alineatele (1) și (2) ale acestui articol.

48. În temeiul tuturor considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă, în opinia noastră, la prima întrebare preliminară adresată de Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală) că articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 trebuie interpretat în sensul că revine fiecărui stat membru obligația de a stabili normele materiale care reglementează dreptul de despăgubire al pârâtului pentru prejudiciile suferite ca urmare a adoptării unor măsuri provizorii în situațiile avute în vedere de această dispoziție, înțelegându-se că aceste norme trebuie, pe de o parte, să asigure instituirea unui regim și a unor căi de atac efective care să permită pârâtului să obțină o reparație corespunzătoare a oricărui prejudiciu suferit și, pe de altă parte, să nu descurajeze titularul unui drept de proprietate intelectuală să solicite adoptarea măsurilor prevăzute la articolul 9 alineatele (1) și (2) din directiva 2004/48.

B. Cu privire la a doua întrebare preliminară

49. Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, adresată în cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală) solicită Curții să stabilească dacă articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 se opune aplicării normelor de drept civil ale unui stat membru în temeiul cărora instanța națională nu poate obliga reclamantul să repare prejudiciul cauzat prin măsuri provizorii care ulterior s-au dovedit a fi neîntemeiate, atunci când prejudiciul s-a produs întrucât pârâtul nu a acționat astfel cum „era de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă” sau atunci când pârâtul este răspunzător, din același motiv, pentru producerea prejudiciului.

²⁰ A se vedea punctul 36 *supra*.

²¹ A se vedea în special considerentul (3) al Directivei 2004/48.

50. În pofida formulării sale foarte largi, din decizia de trimitere reiese că această a doua întrebare vizează în esență să solicite Curții să se pronunțe cu privire la compatibilitatea cu articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 a unei interpretări a dispozițiilor Codului civil maghiar în materia răspunderii potrivit căreia reclamantul nu este obligat să repare prejudiciul cauzat prin măsuri provizorii care ulterior s-au dovedit a fi neîntemeiate ca urmare a anulării brevetului pentru protecția căruia au fost adoptate, atunci când produsele care au făcut obiectul acestor măsuri au fost introduse pe piață de pârât fără contestarea prealabilă a validității brevetului menționat sau, în cazul în care a fost inițiată o procedură de anulare, fără a aștepta ca brevetul să fie anulat și ca această anulare să fie confirmată, cel puțin, de o instanță de prim grad de jurisdicție.

51. Din răspunsul pe care propunem să fie dat la prima întrebare preliminară reiese că revine fiecărui stat membru obligația de a stabili normele de drept material care reglementează dreptul de despăgubire al pârâtului în situațiile avute în vedere la articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, inclusiv, prin urmare, normele referitoare la stabilirea legăturii de cauzalitate între măsurile adoptate și prejudiciul invocat.

52. Reiese de asemenea din considerațiile dezvoltate cu ocazia examinării primei întrebări preliminare că, la stabilirea unor astfel de norme, statele membre trebuie să respecte dispozițiile Directivei 2004/48 și să țină seama de obiectivele urmărite de această directivă și de procedurile și mijloacele de reparație instituite de aceasta.

53. Or, o interpretare a acestei dispoziții, potrivit căreia statele membre pot exclude, în mod sistematic, orice drept de despăgubire al pârâtului în cazul în care acesta a intrat pe piață cu încălcarea brevetului pentru protecția căruia au fost adoptate măsurile provizorii²², fără a aștepta în prealabil anularea acestuia²³, ar fi în opinia noastră contrară atât textului, cât și obiectivelor articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48.

54. Astfel, în primul rând, modul de redactare a articolului 9 alineatul (7) din această directivă nu permite să se considere că, în cazul în care „se constată ulterior că nu a existat o încălcare sau o amenințare de încălcare a unui drept de proprietate intelectuală”, cum este cazul atunci când un brevet a fost invalidat după adoptarea măsurilor provizorii, pot fi reparate numai prejudiciile care s-au produs între această constatare și abrogarea sau încetarea măsurilor menționate. Pe de o parte, se opune unei astfel de interpretări utilizarea adverbului „ulterior”, care presupune că constatarea lipsei condițiilor care justifică adoptarea măsurilor provizorii – inclusiv validitatea titlului de proprietate intelectuală în cauză, cel puțin atunci când anularea acestuia produce efecte retroactive – intervine în mod necesar într-un moment în care aceste măsuri și-au produs deja, cel puțin în parte, efectele prejudiciabile în temeiul situației astfel cum era aceasta la adoptarea lor. Pe de altă parte, o interpretare a articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 potrivit căreia o parte a prejudiciilor cauzate prin măsurile provizorii care s-au dovedit *a posteriori* nejustificate nu poate fi, în principiu, reparată ar fi incompatibilă cu indicația explicită cuprinsă în această dispoziție, potrivit căreia dreptul la reparație privește „orice vătămare provocată prin aceste măsuri”.

55. În al doilea rând, astfel cum am precizat deja mai sus, dispozițiile Directivei 2004/48, asemenea celor ale Acordului TRIPS, realizează o echilibrare între două obiective, și anume protecția intereselor titularilor drepturilor de proprietate intelectuală, pe de o parte, și protecția comerțului legitim împotriva oricărui obstacol nejustificat, pe de altă parte. Or, în cazul în care ar fi suficient ca

²² Ne referim aici exclusiv la situația în care pârâtul intră pe piață cu produse care încalcă brevetul care este anulat ulterior.

²³ La începutul anilor 2000, instanțele britanice și irlandeze au elaborat un criteriu analog celui invocat de Bayer în procedura principală, pentru a aprecia oportunitatea de a adopta măsuri provizorii în favoarea titularului unui brevet farmaceutic împotriva lansării unor produse contrafăcute de un producător de medicamente generice. Faptul că acesta din urmă nu a comunicat titularului brevetului intenția sa de a intra pe piață cu un produs contrafăcut, dându-i posibilitatea de a iniția un contencios preventiv, sau că nu a inițiat în prealabil o procedură de anulare a brevetului sau o acțiune în constatarea inexistenței contrafacerii era considerat un element care înclina balanța în favoarea adoptării măsurilor provizorii [așa-numitul „clearing the way principle”, enunțat pentru prima dată în Hotărârea *Smithkline Beecham plc v. Generics (UK) Ltd* (2001)].

reclamantul, pentru a se sustrage obligației de a repara prejudiciile cauzate prin măsurile provizorii adoptate în temeiul unui titlu de proprietate intelectuală care a fost ulterior anulat cu efect retroactiv, să invoce validitatea titlului menționat la momentul adoptării acestor măsuri, nu ar fi susținut niciunul dintre cele două obiective menționate mai sus, nici protecția proprietății intelectuale, întrucât nu a existat niciun titlu valid care să justifice atribuirea unei exclusivități în favoarea titularului său, nici protecția comerțului legitim, întrucât nu ar fi prevăzută nicio reparație pentru o încălcare nejustificată.

56. În al treilea rând, o interpretare a articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, potrivit căreia, într-o situație precum cea din procedura principală, pot fi reparate numai prejudiciile rezultate din aplicarea unor măsuri provizorii executate după anularea retroactivă a titlului de proprietate intelectuală de către o instanță de prim grad de jurisdicție, ar facilita, pe de o parte, o asumare a unor riscuri de către reclamant independentă de o apreciere obiectivă a șanselor de succes în cazul contestării titlului său și, pe de altă parte, ar fi susceptibilă să încurajeze recurgerea abuzivă la măsuri provizorii.

57. Considerațiile care precedă nu implică totuși că, într-o situație precum cea din procedura principală, comportamentul pârâtului – în special faptul că a introdus pe piață produse contrafăcute fără a contesta în prealabil sau contextual titlul de proprietate intelectuală în cauză – nu ar putea fi luat în considerare de instanța națională pentru a aprecia caracterul corespunzător al prejudiciului la care acesta are dreptul în cadrul unei acțiuni în despăgubire în sensul articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48.

58. Intrarea pe o piață acoperită de un brevet, în special în sectorul farmaceutic, presupune în mod normal o activitate de pregătire care poate uneori să dureze ani, printre altele ca urmare a necesității de a obține autorizații de introducere pe piață. În această perioadă, întreprinderea care intenționează să procedeze la o astfel de intrare poate să inițieze o procedură de anulare a brevetului sau pur și simplu să comunice titularului brevetului intenția sa, pentru ca acesta să poată reacționa și pentru ca un contencios referitor la validitatea brevetului să poată fi inițiat și, eventual, soluționat înainte de introducerea pe piață a produselor generice.

59. Deși, pentru motivele prezentate imediat anterior, faptul că pârâtul nu a acționat astfel, optând pentru o intrare pe piață „riscantă”²⁴, nu constituie un factor care permite în sine excluderea dreptului său la o despăgubire corespunzătoare în sensul articolului 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48, un astfel de comportament poate totuși să fie luat în considerare de instanța națională, împreună cu alte împrejurări pertinente – cum ar fi, de exemplu, caracteristicile brevetului și ale pieței – la stabilirea despăgubirii care trebuie acordată pârâtului, care, conform articolului 3 din această directivă, trebuie să fie eficientă, corectă și echitabilă.

60. În temeiul tuturor considerațiilor care precedă, trebuie, în opinia noastră, să se răspundă la cea de a doua întrebare preliminară adresată de Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală) că articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 nu se opune aplicării, în cadrul unei acțiuni în despăgubire introduse de pârât împotriva solicitantului măsurilor provizorii prevăzute la alineatele (1) și (2) ale acestui articol, a unei norme de drept civil al unui stat membru în temeiul căreia nu se impune ca o parte să fie despăgubită pentru prejudiciul suferit ca urmare a nerespectării obligației care îi revenea de a acționa astfel cum era de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă în vederea evitării sau a reducerii prejudiciului. Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 se opune însă unei aplicări a acestei norme potrivit căreia, în împrejurări precum cele din procedura principală, reclamantul nu este obligat să repara prejudiciile cauzate prin măsuri provizorii care ulterior s-au dovedit a fi neîntemeiate ca urmare a anulării brevetului pentru protecția căruia au

²⁴ Care îi permite, dacă este cazul, să aibă avantajul de a fi primul care lansează un produs generic pe piață.

fost adoptate, atunci când produsele care au făcut obiectul acestor măsuri au fost introduse pe piață de pârât fără contestarea prealabilă a validității brevetului menționat sau în cazul în care a fost inițiată o procedură de anulare, fără a aștepta ca brevetul să fie anulat și ca această anulare să fie confirmată, cel puțin, de instanța de prim grad de jurisdicție.

V. Concluzie

61. În lumina ansamblului considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria) după cum urmează:

- „1) Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală trebuie interpretat în sensul că revine fiecărui stat membru obligația de a stabili normele materiale care reglementează dreptul de despăgubire al pârâtului pentru prejudiciile suferite ca urmare a adoptării unor măsuri provizorii în situațiile avute în vedere de această dispoziție, înțelegându-se că aceste norme trebuie, pe de o parte, să asigure instituirea unui regim și a unor căi de atac efective care să permită pârâtului să obțină o reparație corespunzătoare a oricărui prejudiciu suferit și, pe de altă parte, să nu descurajeze titularul unui drept de proprietate intelectuală să solicite adoptarea măsurilor prevăzute la articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2004/48.
- 2) Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 nu se opune aplicării, în cadrul unei acțiuni în despăgubire introduse de pârât împotriva solicitantului măsurilor provizorii prevăzute la alineatele (1) și (2) ale acestui articol, a unei norme de drept civil al unui stat membru în temeiul căreia nu se impune ca o parte să fie despăgubită pentru prejudiciul suferit ca urmare a nerespectării obligației care îi revenea de a acționa astfel cum era de așteptat în general din partea oricărei persoane în situația respectivă în vederea evitării sau a reducerii prejudiciului. Articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48 se opune însă unei aplicări a acestei norme potrivit căreia, în împrejurări precum cele din procedura principală, reclamantul nu este obligat să repare prejudiciile cauzate prin măsuri provizorii care ulterior s-au dovedit a fi neîntemeiate ca urmare a anulării brevetului pentru protecția căruia au fost adoptate, atunci când produsele care au făcut obiectul acestor măsuri au fost introduse pe piață de pârât fără contestarea prealabilă a validității brevetului menționat sau în cazul în care a fost inițiată o procedură de anulare, fără a aștepta ca brevetul să fie anulat și ca această anulare să fie confirmată, cel puțin, de o instanță de prim grad de jurisdicție.”